

స్రీ రామస్థానారామ

నాహింత్య సాంస్కృతిక మాన పత్రిక

సంపుటి - 1

సంచిక 3

విరోధి నామ సంవత్సర చైత్రమాసం

పెప్పిల్ 2009

సంపాదకులు :

గజ్యం దుర్గా ప్రసాద్

2-405, శివాలయం వీధి, ఉయ్యారు

ఫోన్: 08676 - 232797

సెల్: 9989966375

సంపాదకీయం

ప్రచురణ :

వేదాంతం మోహన మురళీ కృష్ణ

శ్రీరామో గ్రహిత్వం

కంపుచ్చటర్ ఆఫ్సెట్ ప్రింటర్స్ & ప్రైండర్స్

లక్ష్మీటాకీస్ సింటర్

ఉయ్యారు - 521165

సంతృప్తించవలనీన

సెల్ నెంబర్లు :

9491348289

9248768889

9299105043

విడిప్రతి రూ. 5/-

సంవత్సరం చందా రూ. 50/-

కంపుచ్చటర్ పై

రబ్బరు స్టాపులు

తయారు చేసి

స్కాలములో

ఇవ్వబడును.

శ్రీరామ నవమి సంచికగా మీ ముందుకు 'సరస భారతి' వస్తుంది. సీతారాములు ఆదర్శ దంపతులు. అంద్రదేశంలో వనవాస జీవితం గడవటంలో వారి కష్టాలలో, బాధల్లో ఆంద్ర జనం మమేకమయ్యారు. ప్రతి యింట శ్రీ రామ నామం ప్రతిఫలిస్తుంది. ప్రతి ఊరా శ్రీరాములయాలు వెలికాయి. అయించ్చలో జివ్వించిన శ్రీరాముడు భూరాటి రాముడైనాడు. శ్రీరామ నవమి జరుపుకొని, సీతారామ కళ్యాణం చేసి, జగత్కళ్యాణంగా భావిస్తారు. భక్తి శ్రద్ధలతో, వాడ వాడల జలివే శుభకార్యం యిది. శ్రీ సీతారామ కళ్యాణం జలిగిన తరువాతే అంద్రులు తమ ఇంట కళ్యాణ ఘుంట ప్రాగిస్తారు. ఇదొక అరుదైన ఆచారం. శ్రీ రామ భజనతో పులకిస్తారు. శ్రీ రామనామంలో తలిస్తారు. "శ్రీ సీతారాములకు అయించ్చ దగ్గర ఉన్న గంగానచి కంటే తెలుగు నేలలోని గోదావరి ఆత్మియం అన్విస్తుంది. వాళ్ళ ఏకాంతవాసానికి వస్తిలీ మాధుర్యానికి, ప్రఊలుపు లోతులకు, ఎడబోసి పుండలేని ఆ దుఃఖానికి సాక్షి గోదావరి ఇవస్తూ గోదావరికి తెలిసినంత ఆత్మియంగా గంగమ్మకు తెలియిను. అందుకే సంయోగ వియోగమైన తమ ప్రఊలు జీవిత రహస్యానికి సభీలా ఉన్న గోదావరిని విడిచి ఎంచేకి, ఆ నచి ఒడ్డునే, భద్రగీల పీద నేలకొని తెలుగు ప్రఊల హృదయాలో శ్రీ సీతారాములు శాశ్వతముగా నివిచిపోయారు. అసలు వనవాసం నుంచి వారు అయించ్చకు వెళ్ళలేదొమో అనిపిస్తుంది. వాలిధ్రి కళ్యాణం పట్టాభిష్వేకాలు ఈ రాప్పుంలో వార్షికంగా భక్తి శ్రద్ధలతో జనం చేసి ప్రతియేడూ తలిస్తున్నారు. ఇలా యుగయుగాలుగా తమ ప్రేమ బలం చేత, సీతారాముల్లి, గోదావరి తెలుగు నేలమీద తన ఒడ్డున నిలుపుకుంది". అని అక్షర సత్యంగా మహామహాపోధాయ మల్లంపల్లి శరభయ్యాగారు అనందపుకాంకితంగా లన్నారు. శ్రీరామ రక్షసర్వజగద్రుక్. ఈ నెలలోనే అద్భుత మతాచార్య శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యుల, విశిష్ట అద్భుత మత ప్రవక్త శ్రీ మహామానజాచార్యుల వార్ల జయింతి. మనస్సులోని మానిస్యాలన్ని వధిలించి జీవ బ్రహ్మకమత్వాన్ని శంకరులు విశిద్ధిం చేస్తే, పరమాత్మతో సామీప్య సారూప్య సాయూజ్ఞాన్ని రామానుజులు వివరించారు. మార్గాలు భస్మమైనా గమ్మం ఒక్కటే. సర్వ మానవ సాభ్రాత్మత్వం, పీపీలికాది బ్రహ్మపర్మంతం, ఆ పరమాత్మ స్వరూపంగా భావించాలనే వారి భావ సారాంశం. వాలిధ్రి జీవితాల్లో కొన్ని విశేషాలున్నాయి. "శ్రీ శంకరులు జ్ఞానయోగాన్ని ప్రచారం చేసి 32 సంవత్సరాలకు పరమపదించారు. శ్రీ రామానుజులు శ్రీ శంకరాజుప్రాయమైన భక్తి మార్గాన్ని ప్రచారం చేశారు. ప్రవత్తి (శరాణాగతి) మార్గాన్ని సంపంస్యం చేశారు. 32 సంవత్సరాల పరక పూర్వమతాలను లాలోడనం చేశారు. 33 సం. || లక్ష విశిష్టాద్యైత మత ప్రచారం ప్రారంభంచి 120 సంవత్సరాల జీవించారు. వీలిధ్రు జివ్వించిన మానాలు, నక్షత్రాలు ఒక్కటే. ఇరువుల ప్రమాణ గ్రంథాలు ప్రచార విధానాలు ఒక్కటే. విశాఖాద్వైతానికి శంకరావతారం పూర్వ రంగం అయితే రామానుజావతారం ఉత్తర రంగం.

- సంపాదకులు

వద్దభారతి

తెలుగు భాష

ఫక్క బగులగొట్టి ద్వమధమార్ఘటులతో
చిలప ప్రోగీంచిన తెలుగుభాష
కనకాభాషిచన ఘనకీల్కు వెలుగులు
చిక్కులన్ నింపిన తెలుగు భాష
చిరుగల్లున భక్తినీలలాడిన భాష
తీర్మాన నా భాష తెలుగు భాష
చిగ్గజంబులనెక్కి చిక్కులన్నింటను
తేజిలల్లిన భాష తెలుగు భాష
రాయలే లెస్సయున్నట్టి రాజబాష
జాతికేతన స్పృష్టు మాతృభాష
చిటులేన్నట్టి తైవింగదేశ భాష
తేట తేనియసాంస్కరణ తెలుగు భాష

1

పలుకులు వెలచికి యొక య
తులిత సురచిరపు తొడపగు ననగా
వెలుగు నలఘు యశమున దగు
పలువురు చెలుపముగలదని పలుకగదెనుగున్ 2

తెలుగుల కలిపి యిది యనుచు
పలుకగనగు నలుగడలను భుజభశయనుచున్
కులుకులొలుకుచు నలరును చ్చు
దుల పదవిలసితముగునిది తొలుతబి తెలుగున్ 3
కోడూలి పాండురంగారాపు
మచిలిపట్టణం

మాతృభాష

1. అష్టు బంధమ్మలోనున్న చెష్టులేల్ల
కష్టునో మాతృ భాషలో కలిసునున్
బొడ్డుకోయిట యెరుగవే బడ్డకపుడు
అష్టునే పుట్టు పల్చు తానుచ్చరింప
2. జాతి మూలమ్మ శ్రీ మాతృ శక్తియంట్ర
అభిల పిజ్ఞాన నిర్మేత వ్యాసుడంట్ర
మించు కవికోకిలమ్మ వాల్మీకియంట్ర
సర్వపారముల్ సంకరాచార్యుడంట్ర
శ్రీ పువ్వాడ తిక్కన సాంస్కరికయాజి

జాతికి వెలుగు

3. భాషలందు మిన్న ఘన మాతృభాష
నింపుతనమన్న భాష తెలుగుభాష
నిజము తేలిని మసలుకుంటే
జాతికి కరచీపిక ఘనభాష
4. శ్రీ రఘురామ చారుతులసీదికుడామ, శముఖమాది శ్రీం
గార గుణాభిరామ, త్రిజగన్ముత శౌర్యరమాలలామ, దు
ర్మార కబంధ రాథున విరామ, జగజ్జన కల్పార్థువీ
త్రాత్రపకరామ భర్తగీలి దాశలీ కరుశాపయోనిథీ
భక్తరామదాను

రామయజ్ఞపులం
1. దశకంర వాంఘల దర్శదశేంత్రియ
జింకల గంతుల లంక కొంప
కుంభకర్మములున్న కుదురునే త్రుతిగతి
గీతారసాల సుగ్రీవమైన
మారజిత్ సామిత్ మహిమంబు మరచిన
ఇంద్రజిత్తులకైన నిద్రపచ్చ
దశరథజీవికి ధర్మమార్గంబున
దశబిశల వెనుకదాల తెలియు
పుణ్యభాగ్యచరిత భూజాత మెల్లిడ
మారుతగుణ మెలిగి మసలుచుండి
పూరుధయరామ యజ్ఞ పావిసులవేలిన
శాంత భరతభుండ శక్తి తెలియు.

2. వేదసారముపిండి విధిశిల్పి మోహన
చిష్టురూపుగ తీర్చు బిద్దెనెవని?
సంయుమీంద్రు, లుహ్వాది సదసంబు గావించి
అనిశంబు నిల్చెదరవనినెవని?
అల్లిజనావచు లాకలన్నమనుచు
నాల్చుచీనతపల్చు నామమెవని?
రాజ్యపాలన ప్రజారంజన మనుచును
తరతరాలయుగాలు తలతురెవని
అతని జన్మ భూమివివాదమయ్యే నోర!
రామరాజ్య ముట్టుత్తుల రాజ్యమయ్యే!
పరమత సహానమందింతపాచి లేదు
కర్మసాక్షికి వేవేల కన్నులే?

శ్రీ కూచిభూత్త శ్రీరామచంద్రమూర్తి

శ్రీ హానుమత్ విజయోత్సవ ప్రాముఖ్యత

రచన : వై. ఆర్. ఆర్. విజయలక్ష్మీ కుమారి,

”సుందరే సుందరో రామ, సుందరే సుందరీకథా
సుందరే సుందరీ సీతా, సుందరే సుందరం హనుమ
సుందరే సుందరం కావ్యం, సుందరే సుందరః కపి :
సుందరే సుందరం మంత్రం, సుందరే కి ० న సుందరః : ”

అని కవ్యాలు ”సుందర కాండ” ప్రాముఖ్యతను గూల్చి పరి పరి విధాలస్తుంతించారు. ’సుందరకాండ’ కు ఉన్న మరొక వ్యవహరి నామం శ్రీ హానుమత్ విజయమ్, ఈ సంవత్సరం పిప్రిల్ ७ వ తేదీన హానుమత్ విజయోత్సవం జరుపబడుతేంది. వాల్మీకి మహాల్చి రచించిన సుందరకాండ లో ఎన్నో సుందరమైన విషయాలు ఉన్నాయి. శ్రీ రాముడు సుందరుడు. రామకథ సుందరం, సీతా దేవి సుందరి. అశోక వనం సుందర మైనది. శ్రీ మద్రామాయణ కావ్యం సుందరమైనది. ’సుందరకాండ’ కు నాయకుడైన శ్రీ హానుమంతుడు సుందరమైన వానరుడు. సుందరకాండలో ప్రతిసర్దయందు జీజాక్షరాలు, గాయత్రీ మంత్రము నిక్షిప్తం చేయబడినాయి. అందుపై ”సుందరకాండ” పారాయణానికి మించిన మంత్రము లేదు.

చైత్ర మాస పౌర్ణమి తిథినాడు ”సుందరకాండ” పారాయణమును ప్రారంభించి, శ్రీ మత్ హానుమద్దక్తులు, మండలంపాటు హానుమత్ విజయోత్సవ వేడుకలను ప్రారంభిస్తారు. తమం తప్పక నిబబబబష్టానియమాలతో ”సుందరకాండ” పారాయణ చేసిన వారికి అన్ని విధాలైన శుభాలు కలుగుతాయి. ఈ విషయం అగ్నస్త సంహిత, బ్రహ్మంద పురాణంలో విశదంగా తెలియ జేయబడింది.

”సర్వమంగళం స్వాణాం దాలిద్ర్షు భయునాశనం
సోందర్య కాండం మఖిలం కృత్స్వ పారాయణం సకృత్”

అని ముపై ఏదు శ్లోకాలలో సుందరకాండ పాబబబాయణ ఫల నిరూపణ చేయబడింది. ఆ పురాణంలో నే ఉమాసంహితలో

” శ్రు త్వేమం సుందరకాండం పురా వాల్మీకి నా కృతం
యత్ ప్రప్తి సీతాయా రామస్వచ నివేదనమ్. ”

అని పటి శ్లో కాలలో సుందరకాండ పారాయణ ఫలాన్ని గూల్చి తెలి య జేయబడింది.

’సుందరకాండ’ పారాయణ చేయు సమయంలో సీతా రాములకు ’హాను మత్ విజమగాధను విన్వించాలి. అప్పుడు హానుమంతు ని అసుగ్రహంతో పాటు సీతా రాముల అసుగ్రహస్త్ని కూడా పాందుతారు.

దేవాలయాల్లో, గృహాల్లో, ఆరామాల్లో ఎచ్చటపైనై ”సుందరకాండ” పారాయణం చేయ వచ్చు. బ్రహ్మసుల చేత్ ”సుందరకాండ” ను పలింప చేసి, శ్రవణం చేసినను ఫలం లభిస్తుంది. చైత్రపౌర్ణమి నాడు ప్రారంభించి హానుమజ్జయంతి నాచికి ముగిస్తే మండలం పూర్తపుతుంది. పారాయణం పూర్తి విన తర్వాత అన్వదానాన్ని విధిగా చేయాలి.

” త తీరావణ సీతాయా సీతాయా శ్వతు దర్శనః :

ఇతిశ్లో కం సమాకర్ష్ణ కార్యపీధిం లభేస్తుర : ”

అనే శ్లో కాన్ని విన్వంత మాత్రంతో నే కార్య సిద్ధికలు గు తుంది, మరి మొత్తం ”సుందరకాండ” వ్యత్సాంతాన్ని వింటే ఎంత ఫలితం లభిస్తుందో కదా! సుందరకాండ ప్రథమ సర్ద హానుమబ్మిజయానికి మొదచి మెట్టు. సీతా సందర్శనమనే పదిహపోనవ సర్దను వింటే అన్ని దుఃఖాలు తొలగి పోతాయి. త్రిజటి స్వప్న వ్యత్సాంతము ఉన్న సర్దను వింటే దుస్సప్షాశ్చలు రావు. శ్రీ రామ ముద్రికాసర్దను వింటే రాజ్యధోగం లభిస్తుంది. నలబై ఎనిమిదవ సర్దను వింటే హానుమంతుని వలె సకలబంధాలనుంచి విముక్తులోతారు. సుందరకాండనుబక్తి తేద్దలతో పూర్తిగా చదివిన వారు, విన్నవారు కార్యసిద్ధిని పాందిన హానుమంతుని వలె అన్ని సంకల్పాల్సోను, కార్యాల్సోను విజయం సాధిస్తారు. అందుకే హానుమత్ విజయోత్సవ వేడుకలు సర్వత్తూ ఘనంగా జరుపుకోవాలి.

“ఆధ్యాత్మిక జ్యోతి ఆదితంకరాచార్య”

“ వేదవిధ్యలో బ్రహ్మతో సమానం, వేదాంగమైన ఉపనిషత్తులలో గార్హానితో సమానం. వేదాంత వివేచనలో బృహస్పతి, వేదకర్త వ్యాఖ్యానికి జ్ఞమిని మహార్షి, వేదతత్త్వమూలానికి వ్యాసమునితో సమానం. మూర్తిభవించిన మాతన వ్యాసుడే శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు ” అని శంకర విజయంలో శ్రీ మాధవ విద్యారఘ్యానామి అంటారు. 8 సంవత్సరాల వయస్సులోనే కపిలుని సాఖ్యం, పతంజలి యోగ శాస్త్రం జ్ఞాపానప పట్టిన జ్ఞానమూలి. భట్టపాదుల “ వార్తికం ”ను అర్థం చేసుకొని, అష్టోత సుఖాన్ని పొందాడు. వేద సారాన్ని ఒక చేత్తో పట్టుకొని, జ్ఞానముద్రను రెండో చేత్తో ధలంచి, ఎదుటివారు చేసే, వాదనలోని సాఖ్యిత్యం లనే ముంద్ధను రెండు చేతులతో తీసివేసినట్లున్నాడట బాల శంకరుడు. చంద్రుడు, శంకరుడు అమృతాన్ని యిస్తారట. చంద్రుడు కాంతిరూపంలో, శంకరుడు వేదాంత భావనారూపంగా, చంద్రుడు నష్టత్త కాంతిని హారిస్తాడట. కానీ, శంకర ముఖ చంద్రుడు సజ్జనులకు తేజస్సును అనుగ్రహిస్తాడట. శంకరాచార్యులు ఫాలభాగం పై ధలంచే విభూతి గంగా, యమునా, సరస్వతుల త్రివేసీ సంగమం. అవి 3 వేదాల శిరస్సులనే ఉపనిషత్తుల వ్యాఖ్యాలనే 3 కర్తలట.

భవబాధ అనుభవిస్తున్న జనాలకు ఆత్మవిద్య ఉపదేశించటానికి, సాక్షాత్తు మేధా దక్షిణామూలాల్యే, హోనాన్ని వదిలి శంకరునిగా అవతలంచారట. మనల్ని తరింపఁజేశారట. అపరశంకరావతారమే ఈ శంకరులు. ఆపరమేశ్వరుడు దక్కటయజ్ఞ భగ్వం చేస్తే ఈ భగవత్పాదులు వైదిక మార్గంలో యజ్ఞాలు చేశాడు. శ్రీ శంకరులనే హిమవత్ప్రవ్యతం సుండి బయల్సేలన ‘వాక్య అనే గంగా త్రవాహం ’ దుష్పవాదాలనుపహాలంచి, వైదిక పంటను పండించింది. భగవత్పాదుల వార్క పరిమతాన్ని పచ్చకర్మారం అప్పగా, కస్తాల పరిమాణంగా, కుంకుమ పుస్తకిసుక్కంటే, చందనం ఏకంగా దొంగించిందని విద్యారఘ్యులు చమత్కులస్తారు.

అష్టోత మతస్థాపనలో శంకరులు విజ్ఞాన మార్గాన్ని అవలంభించారు. ఈ నాటి సమాజానికి బుద్ధుని కారుఘ్యం, శంకరుల మేధస్సు అవసరం అంటారు స్వామి వివేకానంద. అప్పుడే భోతికవాదానికి, అస్త్రికత్వానికి పైరం వుండడు. క్షుద్రారాధకులకు అష్టోతంగా చూపింది. అందుకే అష్టోత దైవం ‘సమస్వరూపుడు’ అయినాడు. సర్వాం అయినలోనివే. సర్వాన్ని అయినలో చూడటమే అష్టోతం. అతి ప్రాధమిక దశసుండి, అతి పరిపక్వస్థితికి చెంబిన మతవిశ్వాసాలను అస్వయించే సమప్తి స్వరూపం. ప్రతి స్థలం బ్రహ్మ నిలయమే. నరునిలో బ్రహ్మన్ని చూడలేకపోతే, అగ్నిలో, మేఘంలో ఎలా కన్నిస్తారు?

శ్రీ శంకరుడు ఒక విజ్ఞాన సర్వస్వం. అయిన పలికిన ప్రతి పలుకులో, ఖీలంలో, స్తవంలో స్తుత్రాలలో భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యాలు సమ్మిళింపున్నాయి. అంభినచీట సుండి అందనంత దూరం తీసుకొని పోగిలిగిన సామర్థ్యం అయినది. సంస్కృత వాజ్ఞాయానికి గొప్ప ప్రచార సాధకుడు. ప్రశ్నాన త్రయానికి భాష్యం త్రాసి సామాన్యుల దగ్గరకు వాటికి స్థానం కల్పించాడు. జీవస్తుకి సాధించటానికి అయిన స్తుత్రాలు, భావాలు అద్భుత సాధనాలు. వ్యాసుడు శ్రీ విష్ణువు అవతారం అయినట్లో శ్రీ శంకరులు సాక్షాత్తు పరమేశ్వరవతారమే.

In Sankara we see tremendous intellectual power throwing the scorching light of reason upon every thing" " ప్రతి విషయంపైన తేజోవంతమైన తర్వాన్ని ప్రసరింపజేసే అష్టోత మేధాశక్తి అయినలోవుంది" అంటారు వివేకానంద.

‘గొతుమ’

పీఠవాక్యంమన్నించాలి “శ్రీకృష్ణ”

ఒక చెరువులో రెండు పెద్ద, చిన్న చేపలుండేవి. వాటి మధ్య మంచిన్నేహాం. హాయిగా నీళ్ళలో యిదుతూ ఆనందం అనుభవించేవి. ఓ రీజు చేపలు పట్టేవాడు గాలానికి ఎరవేసి, చేపలు పట్టటానికి కాచుకూడుచున్నాడు. ఎరగావున్న వాసపాముసుచూసి చిన్న చేప వుబలాటుపడింది. వెళ్ళి తింటానంది. అటి మన్న పట్టుకోవటానికి పన్నిన ఎర. దాని దగ్గరకు వేళ్ళే పట్టుబడిపోతాం. వెళ్లపద్ద నిపిాతిపదేశం చేసించి పెద్ద చేపతనకున్న అనుభవం అంతావుపయోగించి. చాపల్చంతో వున్న చిన్న చేప దాని మాటవినలేదు. వెంటనే వాసపాముని మింగేసింది. ఇంకే ముంచి! జాలలివాడు గబుకున్న గాలాన్ని బయటికి తీసి చిన్న చేపను బుట్టలో వేసుకున్నాడు. అప్పుడు తెలిసి వచ్చింది చిన్న మింగేసింది. ఇంకే ముంచి! జాలలివాడు గబుకున్న గాలాన్ని బయటికి తీసి చిన్న చేపను బుట్టలో వేసుకున్నాడు. అప్పుడు తెలిసి వచ్చింది చిన్న చేపకు. అయ్యా! స్నేహితుడు చెప్పిన మంచి మాట విసుకుండా, ఆశపడి గాలానికి చిక్కి ప్రాణం పోగొట్టుకుంటాన్నాను అని బాధపడింది. అంతా అయిపోయింది. చేసేదేందేదు. బాలలో! చీనివల్ల మనకేం తేలుస్తోంది? పెద్దలు అనుభవంతో చెప్పిన మాటనువినాలి.

పీస్వ్యభారతి

- 1) “మిరు మా పార్టీకి బిటువేస్తే 12 ఏళ్ళకు వచ్చే పుష్టురాన్ని ప్రతి ఏటా తెప్పిస్తూ” అని ఓ రాజకీయ నాయకుడు ప్రగల్భంగా పోమియిచ్చాటు.
- 2) ఇంకే ఆయన మహాముదురు. ఓట్లరును బిట్లు అడుగుతూ” ఇప్పటిదాకా 5 ఏళ్ళకోసాల ఎన్నికలు వస్తున్నాయి - మేం అధికారంలోకి వేసే రెండెళ్ళకోసాల ఎలక్ష్మీన్ను తెప్పిస్తూ “అన్నాట అయిమయింగా.
- 3) “రావుగాలిని గెలిపించండి” అని గోడమీదప్రాస్తే, అపోజిషన్ వాట్సు “డి” మిద పిడకలు కొట్టి మిగిలించి వుంచేశారు.
- 4) ఇవాళంతా “మిని” యుగం. అందుకే అంతా ‘మిని’ ష్టర్లు కావాలని కోరుకుంటున్నారు.
- 5) “పనికి అపశరం పథకం కింద గోధుమలు తప్పయివులేం” మంత్రి ఉపాచ. “అయ్యా! తప్పగోధుమలు మాత్రం యివ్వకండి - ఓ చిలిపి చమత్కారం.
- 6) “మనం ముసలివాళ్ళం అయిపోతున్నాం అని ఎప్పుడని పిస్తుంది?” అడిగాడు ఓముసలాయన ‘బర్త్డె కేక్ ఖర్స్కన్నా కాండిల్స్ ఇంట్స్ ఎక్స్ప్రెస్స్ పుడు’ అన్నాడింకోముసలి.
- 7) “నేను తెలివి తక్కువ వాళ్ళని నీకు అనుమానమా? “అన్నాడు మునిమాణిక్యం భార్య కాంతంతో “థా! నాకాలనుమానం పిమిలేదు” రకీమని చెప్పింది కాంతం.
- 8) అనంద స్వరూపంవుపు, సంతోషం స్వర్ణయేసువు.
- 9) “ఎప్పుడూ డబ్బు డబ్బుంటావు? బుట్టి! జ్ఞానంకాపాలి” అన్నాడు భర్త. “అవెప్పుడూ మీదగ్గర లేవుగా - అందుకే డబ్బు అడిగా” - భార్య.
- 10) ప్రైందాపిన్నిగారూ? లేదమ్మా-ఇంకా ఆయన యించికి రాలేదు” అంచి అండాళ్ళ గడుసుగా.
- 11) సీటు సంతసరుకైనప్పుడు - బిటుకు భూతు మరుగెందుకు? (కాతీజు)

(శ్రీరమణ)

‘వేదాస్తం మోహన మురళీ కృష్ణ’

అగ్ని

భారతీయజీవనంలో అగ్నిదేవత ప్రధాన స్థానం వహిస్తాడు. అగ్నిఅరాధన మనకు నిత్యకృత్యం. అగ్నిలన్నిటికి సాక్షం. అగ్ని సాక్షిగా వివాహాలు, స్నేహాబంధాలు జరుగుతాయి. వంట, వార్షులకు అగ్నిముఖ్యం. జరరాగ్నివేస్తేశలీరంలో కార్యక్రమాలన్నీ జరుగుతాయి. అంతటి శేషమైన, పవిత్రమైన అగ్నిపోత్తుని గురించి తెలుసుకుండాం. యజ్ఞపూర్వాన్ని అగ్ని పోత్తుదేలందజేస్తాడు. హావిస్తులను దేవతలకు ఆయనే చేరుస్తాడు.

విశ్వావసువు అనే బ్రాహ్మణుడు కాశీలో శివుని కోసం తపస్సు చేస్తే, మెచ్చి పుత్రుని ప్రసాదిస్తాడు. విశ్వావసు, పుచిష్టతి దంపతులకు జన్మించిన వాడే వైశ్వానరుడనే అగ్ని. అతనికి 12వ యేట ప్రాణభయంపుండని నారథుడు చెప్పాడు. తల్లి దంద్రులకు దైర్ఘ్యం చెప్పి కాశీకి చేలి శివునికోసం తపస్సు చేశాడు. ఇంద్రుడు ప్రత్యక్షమై వరం కోరుకోమన్నాడు. తనకు శివుని వరమే కావాలని గట్టిగా చెప్పాడు. కోపం వచ్చి ఇంద్రుడు వజ్రాయుధాన్ని ప్రయోగించాడు. ముఖ్యపోతయాడు. శివుడు ప్రత్యక్షమై, బీర్భాయుషును, అగ్నిలోకానికి అధిపత్యాన్ని అనుగ్రహించాడు. అగ్నియథిశక్త అధిపతి అయ్యాడు. అప్పువసువులో అగ్ని ఒకడు. ఈయన వాహనం మేఘం భార్య స్వాహాదేవి. ఆమె ఆయన ఎడంపై నుంచి ఉధ్వవించింది.

“దేవతలకు, దానవులకు” జరిగిన యథంలో దేవతలు గెలిచి గర్వంతో వున్నారు. వారికి పరబ్రహ్మం ప్రత్యక్షమైనాడు. కాని వాళ్ళకు ఆయనెవరో తెలియదు. అగ్నిని పంపి తెలుసుకొని రమ్మన్నారు. అగ్ని అక్షాడ్కు చేరాడు “ఎవరు నువ్వు ? ” అని ప్రశ్నిస్తే, తాను అగ్నినని, అనిటిని దహించే శక్తి వుండని చెప్పాడు. ఒక గడ్డిపరను చూపి కాల్పమన్నాడు. కాల్పలేక పాచియాడు అగ్ని ఓ దేవతలూ పరబ్రహ్మం దగ్గరకు వెళ్ళలేకపాచియారు. అగ్నికి మాత్రమే సాధ్యమైనది. అందుకుని అగ్ని దేవతలలో శేష్యుడైనాడు.

బ్రహ్మకు ఒకసాల రేతస్యలనం జలిగితే, వస్తుంలో కప్పివేశాడు. అది ప్రజ్ఞలాగ్నిగా మాలి, లోకాన్ని భయపెట్టింది. శ్రీ కృష్ణుడు తన నిశ్శాసనవాయువును వదిలాడు. దానిలోని సీటితుంపరులు ప్రపంచమంతా వ్యాపించి జ్ఞాలను ఆల్పివేసింది. అప్పటినుంచి అగ్నిపై సీరుపాశ్చే అరపాశటం ప్రారంభమైంది.

బుగ్గేదం ప్రథమ మండలంలో మొదటిదే అగ్నిసూక్తం. విశ్వామిత్ర మహార్థి ‘మధుభూందుడు’ ద్రష్టు ‘అగ్నిమీశే పురోహితం’, యజ్ఞస్వదేవమ్యుత్పీజిం - పశోతారం రత్నదాతమం ‘అని అగ్నిని ప్రార్థించాలి. అగ్ని అన్ని దేవతల రూపాన్ని పొందుతాడు. కవిగా, యజ్ఞ రూపుడుగా, సత్యరూపునిగా ఉన్నాడు. మన శరీరానిచ్చి దానికి క్షేమం కల్పిస్తున్నాడు. “సనః పితేవ సునవేగై - సుపాయనోభవ - సచస్యానః స్వస్తుయే ” అంటుంది సూక్తం. తండ్రి లాగా అదరిస్తాడని మన అభ్యుదయానికి ప్రసన్సుమవాలని కోర్కె. అగ్నికి వీతి పశోత పావక, కృష్ణ వర్ష కృతాను, లోహితాశ్వ పుత్రభుక్, చిత్రభాను, సప్తాల్మి, విభావను, పుచి, హామ్య పావసుడు, రోహితస్య వాయు సభ, అన్న పేర్లు ఉన్నాయి. కాళీ, కరాళీ, మనోజవా, సులోహితా, సుధ్రూమవర్ణా స్పులింగిని, విశ్వవాసా అనేవి అగ్నికి ఉన్న 7 జ్ఞాలలు.

ప్రాతపాక్షంమన్మించాలి “శ్రీకృష్ణ”

ఒక చెఱువులో రెండు పెద్ద, చిన్న చేపలుండేవి. వాటి మధ్య మంచిన్నేహం. హయిగా నీళలో యిదుతూ ఆనందం అనుభవించేవి. ఓ రోజు చేపలు పట్టేవాడు గాలానికి ఎరవేసి, చేపలు పట్టటానికి కాచుకూడుచున్నాడు. ఎరగావున్న వాసపామునుచూసి చిన్న చేప వుబలాటపడింది. వెళ్ళి తింటానంది. అట మన్న పట్టుకోవటానికి పన్నిన ఎర. దాని దగ్గరకు వెళ్తే పట్టుబడిపోతాం. వెళ్లవద్ద నిహాతిపదేశం చేసింది పెద్ద చేపతనకున్న అనుభవం అంతాపుపయాగించి. చాపల్యంతో వున్న చిన్న చేప దాని మాటవినలేదు. వెంటనే వాసపాముని మింగేసింది. ఇంకే ముంచి! జాలలివాడు గబుకున గాలాన్ని బయటికి తీసి చిన్న చేపను బుట్టలో వేసుకున్నాడు. అప్పుడు తెలిసి వుంచి చిన్న చేపకు. అయ్యా! స్నేహితుడు చెప్పిన మంచి మాట వినకుండా, అశపడి గాలానికి చిక్కి, ప్రాణం పోగిచ్చాకుంటాన్నాను అని బాధపడింది. అంతా అయిపోయింది. చేసేదేంలేదు. బాలలో! టినివల్ల మనకేం తేలుస్తేంది? పెద్దలు అనుభవంతో చెప్పిన మాటనువినాలి.

పోస్యభారతి

- 1) “మిరు మా పాట్టికి ఓటువేస్తే 12 పిట్లకు వచ్చే పుష్టరావ్ి ప్రతి పిటా తెప్పిస్తే” అని ఓ రాజకీయ నాయకుడు ప్రగల్భంగా హమియిచ్చాట్.
- 2) ఇంకో ఆయన మహాముదురు. ఓట్లర్ను ఓట్లు అడుగుతూ” ఇప్పటిదాకా 5 ఏళ్ళకోసాలి ఎన్నికలు వస్తున్నాయి - మేం అభికారంలోకి వస్తే రెండేళ్ళకోసాలి ఎలక్షణ్లు తెప్పిస్తే “అన్నాట్ల అయ్యామయంగా.
- 3) “రాపుగాలని గెలిపించండి” అని గోడమీదప్పాస్తే, అపోజిషన్ వాట్సు “డి” మిద పిడకలు కొట్టి మిగిలించి వుంచేతారు.
- 4) ఇవాళంతా “మిని” యుగం. అందుకే అంతా ‘మిని’ ష్టర్లు కావాలని కోరుకుంటున్నారు.
- 5) “పనికి ఆపరిం పథకం కింద గోధుమలు తప్పయివ్వలేం” మంత్రి ఉవాచ. “అయ్యా! తప్పగోధుమలు మాత్రం యివ్వకండి - ఓ చిలిపి చమత్కారం.
- 6) “మనం మునలివాళ్ళం అయిపోతున్నాం అని ఎప్పుడని పెస్తుంది?” అడిగాడు ఓముసిలాయన బర్త్ కేక్ ఖిర్సుకన్నా కాండిల్చు ఖిర్సు ఎక్కువైనపుడు” అన్నాడింకోముసలి.
- 7) “నేను తెలివి తక్కువ వాళ్ళని నీకు అనుమానమా? “అన్నాడు మునిమాణిక్షం భార్య కాంతంతో “థా! నాకాలనుమానం ఏమిలేదు” రకీమని చెప్పింది కాంతం.
- 8) అనంద స్ఫుర్యాపంనష్టా సంతోషం స్ఫుర్యయేనష్టా.
- 9) “ఎప్పుడూ డబ్బు డబ్బుంటావు? బుట్టి! జ్ఞానంకావాలి” అన్నాడు భర్త. “అవెప్పుడూ మీదగ్గర లేవుగా - అందుకే డబ్బు అడిగా” - భార్య.
- 10) పన్నెందాపిన్నిగారూ? లేదమ్మా-ఇంకా ఆయన యించికి రాలేదు” అంది అండాట్సు గడుసుగా.
- 11) నీటు సంతసరుకైనప్పుడు - ఓటుకు భూతు మరుగెందుకు? (కాతోజు)

(శ్రీరమణ)

సేకరణ

‘వేదాస్తం మోహన మురళీ కృష్ణ’

సందేహం - నివ్యతి

1. పంచభూతాలు శరీరంలో ఎక్కడుంటాయి ? "అయిస్తు"
2. ఉపప్రాణాలంటే ఏమిటి?

1) నాగము (2) కూర్చుము (3) కృకరము (4) దేవదత్తము (5) ధనుంజయము ఈ విచింటిని ఉపప్రాణ పంచకం అంటారు.

నాగం వాక్యాలో నిలిచి మాటల్లాడిస్తుంది. కూర్చుం నీరు కస్తులు మూయడానికి, తెరవడానికి సహాయం చేస్తుంది. కృకరం- తుమ్ములు రావడానికి, దేవదత్తం అవలింతలు రావడానికి తోడ్పుడులాయి. ధనుంజయం - చనిపోయిన తర్వాత కూడ కొంతకాలం ఉంటుంది. ఈవిధంగా ఉప ప్రాణ పంచకాలు శరీర ధర్మాలు నిర్వర్తిస్తాయి.

3. మూర్ఖుడెవరు ? మూర్ఖుడెవరు ?

ఏమీతెలియనివాడు మూర్ఖుడు. అన్ని తెలిసికూడా సరైన నిర్ణయం చేయనివాడు మూర్ఖుడు. దుర్బీధనుడు, రావణా సురుడు మూర్ఖులుగా ప్రసిద్ధిచెందారు. గోర్హపాణంనాడు అర్థసుడు, దుర్బీధనుష్టి ససైస్తుంగా జయించాడు. అయినా బుద్ధిరాలేదు. కురుక్షేత్రయుద్ధానికి కారకుడైనాడు. అలాగే హనుమంతుడు లంకకు వెళ్ళా రాక్షసులను చంపి, లంకను కాల్పి, రావణుడికి బుద్ధిచెప్పినా, యుద్ధం చేసి రాత్రసుడు సర్వరాక్షస సంహరిసి కారణమైనాడు. అందుకే రావణ, దుర్బీధనులు మూర్ఖులుగా ముర్రవేయించుకున్నారు.

4. సాత్మీక, రాజు, తామసులు ఏమిలపుతారు?

సత్కుగుణం పెలిగితే మరణించినవాడు పుణ్యలోకాలకు చేర్తాడు. తత్త్వం తెలిసిన వారింట్లో జన్మించి జ్ఞానాన్ని పొందువాడు. ఊర్ధ్వలోకాలకుచేలి, మోక్షం పొందువాడు.

రజీగుణం పెలిగితే చనిపోయిన తర్వాత సుఖం పొందలేదు. ఎప్పుడూ కష్టపడి పని చేసే వారింట్లో పుడ్తాడు. ఈలోకంలోనేపుట్టి కర్మలు చేస్తుంటాడు.

తమోగుణం పెలిగితే, దేహంవదిలిన తర్వాత, పశుపక్షుదులలో జన్మిస్తాడు. ఏపురుషార్థమూవుండదు. నరకలోకమే నిత్యనివాసస్థానం.

విభీషణుడు సాత్మీకుడు. రావణుడు రాజుసుడు. కుంభకర్ముడు తామసుడు.

దేశమేదేవాలయం

“ దేశంబే శుభదేషలయది జనుర్దేషుచ్చ నద్దానికిన్
 ఆశాదీషములేని మంత్రి వరులే నందుండు పూజార్థు యే
 దిశిషుంన్ మదినంటరాని గుడిలో కూర్చుండి యల్చించిన్
 అశింపన్ బనిలేక ముందుకతడే ఆరాధ్యదో వేబికన్”.

“మహాశేవ భట్టు కనకరాజకవి”

సంగీత ప్రాచీన్యము

క. విజయానంతాచారి

భారతదేశము సంగీతమునకు పుట్టినిల్లు. విజ్ఞానమంతయు రెండు విధములుగా విభజించవచ్చును. 1. కళలు 2. శాస్త్రములు. కళలు 64 విధములుగా విభజించవచ్చును. శిశుర్వేత్తి, పశుర్వేత్తి, వేత్తిరనంగానం, వఃసి: సంగీతము విశువులను, పశువులనే గాక పండితపామరులకు ఎంతటి నాగరికులైన అర్థమయ్యే రితులలో సంగీతము ఉండును.

లలిత కళలు అనగా సంగీతము, కవిత్వము చిత్రలేఖనము, శిల్పము ముఖ్యమైనవి. వీటిలో సంగీతము ప్రథమ శిల్పము పొందినది. సంగీతమునకు మత, భాషా, దేశం, జాతి అనే బేధము లేదు. సంగీతము విషట వలన అభ్యసించడం లన కనీసం విని ఆనందించడం వలన ఆలోచన సంపూర్ణము పెరుగుదనుటలో సందేహము లేదు. సంగీతము వీశాంతరములయిందు గౌరవింపబడును. సితార విధ్వాంసులైన పండిట్ రవిశంకర్ సంగీతాన్ని పూర్తులు విని ఉక్కేఖల ఆనందించుచున్నారు.

కీ ॥ శే ॥ ఖాన్ సాహోబ్ బడే గులామ్ అనే వ్యక్తి పాకిస్తాన్కు చెందినవ్యక్తికి ఆయన భారత సంగీతమునకు జోహరుల్చుంచిరి.

దక్కిణ భారతదేశంలో త్యాగరాజు, శ్వామిశ్రాన్తి, మయ్యత్తున్నామి దీక్షితులు, తాన్సేన్ మొదలగు తన గాయకులు మంగానంతో వర్షము కురంపిచినారని, రుగ్మతలను పోగొట్టినారని తెలియుచున్నారి.

భారతదేశంలో సంగీతము మోక్షమునకు మార్గముగానుప్పుడి. ఉత్తర భారతదేశమున తులసీదాను, ఆమదాను, తుకారామ్, కబీర్ దాను, మొదలగు వారు సంగీతముచే మోక్షము పొందినారు.

ఓంప్రాణోద్ధారి

మీద్దులు న్యాయియా కుంపియిల్లి మోది
మీ త్రంపాద్మ ముంపునా చీంపా త్రంపియిల్లి మోది
మీమండ్లు నీంప్రాణ తీమిమి మాంపియిల్లి మీమిల్లి
మీమిల్లి మీమిల్లి మాంపియిల్లి మీమిల్లి

వార్త్తికి రామాయణంలో సీతాపహరణ ఘుట్టం రావణుడు మారీచుణ్ణి ప్రేరిపించటంతో ప్రారంభమవుతుంది. అప్పటికే శూర్పణభు సీతా సాందర్భాన్ని వల్లించి రావణున్ని మోహపరవశుణ్ణి చేసి, సీతాపహరణానికి నాంది పలికింది. ఇంక తనకు సరైన సహాయం చేసే వారెవరా అని ఆలోచిస్తుంటే దశకంరుడికి మరీచుడు గుర్తుకొచ్చాడు. ఆఘమేఘాల మీద పరుగెత్తే రథం ఎక్కు మారీచాత్రమం చేరాడు. అక్కడి ప్రకృతి మరీచుని మనస్సుంత నిర్మలంగా వుంది. వల్లులాలు, కృష్ణజనం, జటలు ధరించి, నియమాలతో, మితాపశరంతో ధాన్యమగ్నుడైన మారీచుణ్ణి చూశాడు. రాజుకు తగిన సత్యారాలు చేశాడు. ఒంటలిగా రావటానికి కారణమేమిటో చెప్పుమన్నాడు. శూర్పణభు సీతాసాందర్భాన్ని అన్నకు వల్లించి చెప్పటానికి ముందే ఒకసాల రావణుడు మారీచుని చేలి సహాయం కోరాడు. పాతే తాటకీసుతుడు యేమాత్రము చలించలేదు. సాయం చేస్తానని మాట యిష్టులేదు. అలాంటప్పుడు యిష్టుడు మళ్ళీ ఎందుకు వచ్చాడా అని సందేహం. రావణుడు సామాన్యుడు కాదు. వేదం చదివిన విద్యాంసుడు. శాస్త్రాధ్యయనంలో వలిష్టుడు. మరి ఎందుకే ఒంటలతనం? రావణుడి పొరుపుం యిష్టుదీచాకా శ్రీరాముణ్ణి యేమి చేయలేకపోయింది. శోర్యం ఘలించని చోట చోర్యం పని చేస్తుందని భావించి వచ్చిన మాయగాడు.

ఇంతకీ రావణాసురుడు చేయతలబెట్టిన కార్యం లంకలో వాలకెవలికైనా తెలుసా? ఎవరికీ చెప్పుకుండా వచ్చాడని “యానశాలాం తతోగత్వా ప్రచ్ఛన్నోరాక్షసాధిషః” అని మహార్థి చెప్పారు. ప్రచ్ఛన్న శబ్దంతో అతని రాక రహస్యంగా జిలగిందని తెలుస్తోంది. అయితే అతని రథాలకు పూర్వినపి అశ్వాలు కావు - గాడిదలు. అవి రాజులకు అర్థమే రాక్షసులకు ఖరవాహనం యిష్టం. మర్యాదలు చేసిన తర్వాత అంతా కుశలమా? అని అడిగాడు. ఊరకరారు మహిత్యులు కదా! ఏదో కొంప మనిగితేనే వచ్చివుంటాడని వ్యాహించాడు. దుష్టులు తాము మునగటమేకాదు, తమకు సాయం చేసిన వాలినీ ముంచటంలోకిల్తి. లేక కొంపముంచటానికి వచ్చాడా అని అనుమానం. సరే తన మనసులో యేముందో తెలియజేయటానికి ఉపక్రమించాడు. రావణాసురుడు. మాట ప్రయోగించటంలో నేర్వలి. పరేగిత జ్ఞాని, కార్యసాధకుడు, మొండివాడు కదా రావణాసురుడు. జాగ్రత్తగా వినమని ముందే పొచ్చలించినట్లుగా చెప్పి ప్రారంభించాడు. “నేను చాలా అర్థడిగావున్నాను. నువ్వే నస్సు రక్షించాలి. ఖరుడు మొదలైన 14 వేల రాక్షసులు నా ఆజ్ఞపై శ్రీరామునిపై దండకారణ్యంలో యుద్ధానికి వెళ్లారు. ఒక్క మాట కూడా మాటల్లాడకుండా వారందర్లు సంహరించాడా నరుడు అతనిది దుష్టుబుట్టి. చాలా కలినాత్ముడు. విషయలోలుడు. కనుక నేను కవ్వించి యుద్ధానికి వస్తాడు. ధర్థం అంటే అతనికి లేక్కలేదు. నా సేరిదల ముక్కు చెవులు కోసి బాధించాడు. కనుక నేను ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలి. అందమైన అతని భార్యను జన స్థానం నుంచి ఎత్తుకు రావాలనుకొంటున్నాను. దానికి నీ సహాయం నాకు తెలుసు. నీకు అన్ని ఉపాయాలు తెలుసు. మాయాజాలం అంతుచూశావు). అని పొగడ్తల పూలదండ్రవేశాడు. మెహర్భాసీ చేశాడు. ఒరకంగా ములగ చెట్టు ఎక్కించాడు. అయితే మారీచుడు ఏంచేయాలి? ఎలా సాయం చేయాలో కూడా ముందే ఆలోచించుకొని పథకం రూపొందించుకునే వచ్చాడు రావణుడు. ఆ విషయాన్ని సపివరంగా తెలుపుతున్నాడు. బంగారు జింకగా మాలి రామాత్రమం ముందు సీతకు కనిపించేటట్లు సంచలించాలి. దానిపై మోహించిన సీత ఆ జింకను పట్టి తెమ్ముని రాముణ్ణి వేధిస్తుంది. అన్నదమ్ములిద్దరూ దానికిసం వెక్కారు. ఒంటలిగా వున్న సీతను చంద్రపుభును రాపులు గ్రహించినట్లు తాను గ్రహిస్తాడు. విరహంతో రాముడు కృంగి కృశిస్తాడు. అప్పుడు ఒక వేళ యుద్ధం వచ్చినా, బలహీనుడైన రాముణ్ణి బిడించటం తనకు చాలా తెలికవుతుందని సమ్మకంగా ప్లానితా వివరించాడు. అయితే మారీచుని నుంచి వెంటనే అంగీకారం లభించలేదు. పైగా, వాడి నీరెండిపోయింది, వణికాడు. పెదవులు నాక్కున్నాడు. చివలికి వాడిముఖింలో నెత్తురుచుక్క కూడా లేని శపంగా కన్నించాడట. ఇదే రావణుడి పన్నాగ ఘలితం.

ఈ సన్నివేశంలో రావణాసురుని తొందరపాటు బాగా కన్నిస్తోంది. వాడికి వేచి వుందే జిపిక నశించింది. శాపవిముక్తి కోసం పలితాపం ఎక్కువైంది. ఎంత త్వరగా జిలగితే, అంత త్వరగా మళ్ళీ వైకుంఠం చేరచ్చు. అటీ వాడి లోపలి ఆలోచన. ఈ విషయాలన్నీ అతడి ప్రతిమాటలోనూ తెలీకుండా తొంగిచూస్తాంటాయి. ప్రతి మాట వాడిలో వార్త్తికి నగ్గగ్లితంగా పలికించాడు.

జీవుని వేదనను చూపించాడు. ప్రతి వాక్యంలోను 'కెం' అన్నది వుంచి శ్లోకాలు రచించాడు మహార్షి ఎందుకు ? అని ప్రశ్న వేస్తూ రావణుని నిష్పూరాలు సాగుతాయి. అంటే రావణుడు - రాముడు చేసినట్లు చెప్పినవన్నీ తన విముక్తి కోసమే నన్న అర్థం కన్నించటం విశేషం. ఇదే మహార్షి పద్ధతి. శత్రువులను నాశనం చేయటం క్షత్రియ ధర్మమే. ఇవన్నీ ఖురాదుల ధర్మపాఠిని తలపెట్టారు కనుక వధార్యాలే. శత్రువులతో కలిసంగా వుండటం రాజు లక్ష్మణం. ఇవన్నీ రాముడు చేయడగిన కార్యాలే. అదే చేశాడని రావణుని అంతర్యాత చెబుతోందన్న మాట. ధార్మికంగా ప్రవర్తించాడని, అహింస పరమధర్మంగా వున్నవాడని రావణుడు మనసులో రాముడికిచ్చిన కితాబు లన్నమాట. ఇంత శత్రువుల్లోద్యుషేన శ్రీరామునితో తను ఎదుర్కొనుటానికి అది అదను కాదు. కనుకనే మాయోపాయం సీతాపవరణం. ప్రకృతి మాత సీత. అమె కరుణ పాందాలి. ప్రసన్నురాలవాలి. అప్పుడే తన మనోభిష్టం నెరవేరేబి. నిలిప్తంగా వుండే పురుషునికి ప్రకృతి ఇచ్ఛనిచ్చి ప్రీరేపిస్తుంది. అప్పుడే కార్యం సాఫల్యం. ఇంతకీ ఈ రకమైన ప్రీరేపణ రావణునికి ఎవలిచ్చారు ? ఇంకెవరు - సనత్కుమారుడు. అందుకే ఆదాలతోనే నడుస్తున్నాడు. తన విముక్తికి, ముక్తికి మార్గం తానే నిల్చించుకుంటున్నాడు. శబ్దప్రయోగంలో వాట్లికి విశిష్టంగా ప్రవర్తిస్తాడు. "రాహుశ్శంద్ర ప్రభామిద " అన్నాడు రావణుడు. రాహువుచేత చంద్రునికి కలిగేబి స్వల్పకాలమే బాధ . గ్రహణం విడిస్తే మళ్ళీ చంద్రుప్రభ దేచిప్పుమానంగా వుంటుంది. ఇటీ అంతే తాత్కాలికమే అన్న భావాన్ని చాలా చక్కగా వివరించాడు.

“తత్: పశ్చాత్పుఖింరామే భార్య హరణ కల్యితే - విస్తుభి: ప్రహరిష్టామికృతాద్ధే వాం తరాత్మనా ” అనిహించాడు. రావణునితో తన అంతరాత్మ కృతార్థమవుతుందట. అంటే రాముని చేతిలో తనచావు, మోక్షప్రాప్తి వున్నాయని రావణుని అంతరంగం. అంత ఆదుర్భాగావుంది వాడి చిత్తవ్యత్తి. తట్టుకోలేని తపన. మానసిక వేదన - అదే పొలస్త్రు వ్యాదయం.

శ్రీ కాటూలి వెంకట్టేశ్వరరావుగాల వేలేస్త్రునిదీ యిదే బాధ - అదేమిటో చూద్దాం. “నాటికి నీడ తలపున - నాటెను సామికి వికుంఠనగరోభితమూ మాటలు, భీర్మ విలంబము - పాటించు విభుండు నన్ను వంచించే గడా !” అని హృదయఫోష తెల్పుతాడు సాగరునికి. “వికుంఠనగరోభితం” అన్న మాటలో “జయ, విజయ శాపవృత్తాంతం” అంతా కళ్ళముండు లీలులాగా తిరుగుతుంది. విష్టువు త్వరగా వచ్చి శాప విమోచనం చేస్తే తాను యిన్ని దుర్మార్గాలు చేయవలసి వచ్చేవికాదట. అందుకే ఆలస్యానికి తట్టుకొలేక తల్లిడిల్లుతున్నాడు వైర భక్తుడు. రామ పరాక్రమం విని ‘రామద్రోహం’ పొరంభించానని చెప్పుకున్నాడు లంకేశుడు. తనకంటే రాముడే క్రూరచిత్తుడని వ్యాజనింద చేస్తాడు - ఆపద్యం చూడండి.

“ ఈత కోదండము దుంచె, సీతవలియించెన్ రాముడన్నపై, మా

దను) కార్యాభినుకొండి. బారవ ముజా దర్శాపుహరం క్రియా

శవణిఖువ్ పరిధాకరా. దినము వరంటెన యుత్సుంరచే

తవించేకనువువు గమ గాతకట్టు. దోహరంబమున్ జేసితిన్.”

మార్లిచుణ్ణి మహార్థి వార్తీకి “మార్లిచుస్తుమహాత్మనః:” అని ప్రశంసిస్తాడు. ఎందుకు? అతనికి శ్రీరామ తత్త్వం సర్వమూర్తిలును, అనుభవించినవాడు కూడా. అంతే కాదు పాపపరిపోర్థం యిప్పడు ఇంద్రియాలు జయించే తపస్సు చేస్తున్నాడు. మరి అంత నిరావ్యపారంగా వున్న మార్లిచుడు రావణుని మాటలకు ఎందుకు వివర్ధ వదనుడయాడు? రాక్షసుల జాతి అంతా రావణుని దుష్ట చేప్పల ద్వారా సర్వ సంపరీరం అవుతోందనే బాధ, భయం మార్లిచునికి ఆ క్షణం కలింది.

సమర్థ రామదాన్ మహా రామభక్తుడు ఆయన హనుమంతుని అవతారం అని చెపుతారు. ఆయనకు జానెడు తీక కూడా వుండేది. ఆయన దగ్గర శిష్ట కోటి చాలమంది వుండేవారు వాళ్ళలో కళ్వాన్, జయరామ్ అనేవారు ప్రథాన శిష్టులు వాళ్ళకు సమర్థ గారు ఎప్పుడు సమయ్ హై బలవాన్ అని అంటూండేవారు. అనగా సమయం విలువైనది అని, కాని వాలిద్దలకి ఆ మాట సచ్చేది కాదు. వాలికి గురువుగాలి మీద అపసమ్మకం ఏర్పడింది. ఆ విషయం గ్రహించిన రామదాను గారు ఒక రోజు ఆ శిష్టులిద్దలిని పిలిచి మీరు ఈ రోజు ఒక ప్రదేశంలో రామాయణం ప్రవచనం చేయాలి అన్నారు. శిష్టులు అలాగే అన్నారు. అది ఒక మహ్యాంశులుండి ప్రదేశం. శిష్టులిద్దరూ ప్రవచనం చేస్తున్నారు. ప్రవచనంలో బాగంగా భక్తి మార్గంలో నడిచేవాలికి భగవంతుడు తప్పక దర్శనమిస్తాడు అని అన్నారు. అందులో ఒక ముస్లిం దృఢకాయుడు లేచి మీరు నడిచే మార్గంలో నేను నడుస్తాను భగవంతుడిని చూపించు లేదా నీ తల నరుకుతాను అన్నాడు. వీరికి కంగారు పుట్టింది, వెళ్ళి గురువుగాలికి చెప్పాడు. ఆయన చేతకాని మాటలెందుకు చెప్పారు దేవుణి చూపించండి లేదా తల తీయించుకోండి కంగారు పుట్టింది, వెళ్ళి గురువుగాలికి చెప్పాడు. ఆయన చేతకాని మాటలెందుకు చెప్పారు దేవుణి చూపించండి లేదా తల తీయించుకోండి అన్నారు. వెళ్ళకు ప్రాణ భయం పట్టుకుంది. గురువుగారు కాపాడతారు అనుకుంటే గురువుగారు ఇలా అన్నారేమిది అని భయపడతున్నారు ఆ రోజంతా భోజనం చేయలేదు. సాయంత్రం గురువుగారు వచ్చారు. ఏరా వెళ్ళడామా అన్నారు, శిష్టులిద్దలికి అనందం కల్గింది ముగ్గురు వెళ్ళారు ఎవరు దేవుణి చూడాలన్నరంట అని అడిగారు రామదానుగారు నేనే అన్నాడు ఒక ముస్లిం అయితే నాతో పాటు నడుపు అన్నారు గురువుగారు. ఆ ముస్లిం నడుస్తున్నాడు ఆ యువకుడు నడిచి నడిచి ఒక కోటి దగ్గరకు వెళ్ళారు. ఆ కోటికు చిన్న కన్నం ఒకటి వుంది గురువుగారు. తన కమండలంలో నీళ్ళు జల్లి శిష్టులిద్దలిని కన్నం కంటే చిన్న మనుషులుగా తయారు చేసారు. వాళ్ళద్దరు ఆ కన్నంలో దూరి లోపలకు వెళ్ళారు అప్పుడు గురువు గారు అయ్యా మీరు కూడా వెళ్ళండి అన్నారు. అప్పుడు యువకుడు నేను ఈ కన్నంలోకి వెళ్ళలేను అన్నారు. అప్పుడు గురువుగారు ఇంత చిన్న కన్నంలోకి వెళ్ళలేవు. కాని దేవుడి దగ్గరకు ఎలా వెళ్ళగలవు అన్నారు. అప్పుడా యువకుడు సమర్థ రామదాను గాలి కాళ్ళపై పడ్డాడు.

సహారం

గాయత్రి మంత్ర రహస్యం

“నగాయత్ర్యః పరమంత్రం

నమాతుః పరదైవతం”

తల్లిని మించిన దైవం లేదు. గాయత్రిని మించిన దైవం లేదు. కావున సంధ్యావందన మోహర్ణివాడు ఎట్టి కర్మకును అనర్పుడు. వాడు చేయు ఇతరోపాసనలేవియు ఫలింపవు. జపమధ్యమందు తుమ్ము, దగ్గు, అవులింత, అపాసవాయువు మున్సుగునవి సంబవించినపుడు ఆచమనం చేసి కుడి చెపి స్పృశించి తిరిగి జపించవలెను.

1.	తత్త	:	మోక్షార్థము
2.	స	:	ఉపపాతకనాశనే వినియోగః
3.	వి	:	మహిపాతకనాశనే వినియోగః
4.	తు:	:	గ్రహరోగ నివారణే వినియోగః
5.	వ	:	భూషణ హత్యదీషు నివారణే వినియోగః

అమె ద్యుమి ముఖములు ముత్తెపు రంగు, పగడపు రంగు, బంగారు రంగు, నీలపు రంగు, తెలుపు (స్వచ్ఛిక వర్ణము) అనెడి ఆయా తత్త్వములను సూచించు (సత్య, రజ, స్తుమో, అనంద, నిర్మణముల దెల్పు) రంగులతో నొప్పచున్నవి.

త్రికాల సంధ్యావందనం

(అందరూ చేయదగిన పద్ధతి)

ధ్యాదండి వేదాంతం శ్రీ రామాచార్ణసేవి

ముందు యజ్ఞోపవీతం బదులు పల్లని అంగవస్తుము చివర ముడి వేసి కుడి చేతి క్రిందగా ధరించవలెను.

1. అపవిత్ర: పవిత్రోహా సర్వాహస్తాంగతోపివా

యస్తురేత్పుండలీకాక్షం సబాహాజ్యంతరశుచి:

2. భూతగ్రహా పిశాచాది విష్ణుకర్మ నివారణం

సక్తింతం సముచ్ఛార్య అసనంపరికల్పయేత్ ॥

అని కూర్చునే చేట నీళ్ళు చల్లి అసనం వేసుకుని సుఖానంగా కూర్చుని ధ్యాచమ్య త్రిప్రాణానాయమ్య.

చిన్నవక్షోం, ఒక చెంబు, గ్రాసుతో నీళ్ళు ఉధరణ తీసుకోవాలి.

ఆచమన ప్రకారం

ఓం అచ్యుతాయనమః, అనంతాయనమః, గోవిందాయనమః: అని మూడుసార్లు నీరు ఉధరణితో పోసుకుని త్రాగవలెను. అచ్యుతా అనంత గోవిందాయనమః: అని నమస్కరించవలెను. రెండవసాలి కేశవాయనమః, నారాయణాయనమః, మాధవాయనమః (అని మూడుసార్లు నీరు త్రాగి విష్ణువేసమః, మధుసూదనాయనమః త్రివిక్రమాయనమః, వామునాయనమః: అని ముఖం నాలుగు పక్కలకు కుడి చేతి అరచెతిలో నీరుపోసుకుని బొటున వేలు ముంచి తుడువవలెను).

ప్రాణాయామం

భూమ్యధేరూర్ధ్వ లోకస్య. ఉపలస్తోబివాకరః:

దశప్రణవసంయుక్తం త్రిరావృత్యాపునఃపునః:

అంగుళ్ళైర్ముసికాగ్రం సంసీడ్యం పాపనాశనం

ప్రాణాయామమిదం ప్రాక్తం బుఖిజి: పరికవ్యతం ॥

అనగా కుడిచేతి బొటునవేలు ఉంగరం వేలు చిటికిన వేలు ఈ మూడు వ్రేళ్ళతో ముక్కుకొసును పట్టుకుని శ్వాస పీచ్చి వదులుతూ ఓం అని పవిసార్లు మనసులో చెప్పుతో ప్రాణాయామం.

సంకల్పం

శ్రీ మహావిష్ణురాజ్యయా (దేశకాలో సంకీర్ణ) ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథో, శ్రీ భగవదాజ్ఞయా భగవత్త్రప్రథం, ప్రాతసంధ్య, లేక మధ్యాహ్న, సాయం సంధ్యా ముపాశివే.

ప్రీతికణ

సర్వతీర్థ సమద్భూతాఃపావనా: పాపపోలిః:

అపశ్యోరి సంశుద్ధిం కుర్చుంతుమమనర్పుదా ॥

(ప్రాతఃఅపాంప్రాశన)

మన్ము సంభూతపాపేభ్యో మన్మురాత్రి దివాకరః:

రక్తాంమన్ముసంభూత రాత్రి పాపం వ్యవపోహతు ॥

మధ్యాహ్న అపాంప్రాశన

జలంపునాతు జగతీం జగతీయ పునాతుమాం

అభోజ్యోచ్చిష్టప్రదుర్ముత్తి దురితం నాశయేత్తము ॥

సాయం అపాంప్రాశన

కాలవేదిజ్యోతిరూపం కామక్రింధాది పాపవ్యాత్

అపా: కాలక్షతంపాపం సత్యేజ్యోతిషిపి హరోయసేత్తుం ॥

సంఖేపం

పవిత్ర కృష్ణానది తీరాన వుండి రైల్వేజంక్స్ గా, వ్యాపార వాణిజ్య కేంద్రంగా, విద్యా రంగంలో ప్రముఖ పట్టణంగా విలసిల్లే విజయవాడకు, జల్లూరాజుధానిగా, సాంస్కృతిక కేంద్రంగా, బంగాళాభాతానికి చేరువగా, నేత పరిత్రమకు భాష్యతిచెందినదిగా వున్న మచిలిపట్టానికి, సుమారు మధ్యలో రీడ్యూపై వున్న మేజర్ పంచాయితీ ఉయుష్యరు గ్రామం. అరెండు పట్టణాల మధ్యవారధిగా, ఆ వికాసాలకు ఆయువు పట్టుగా వుంచి గ్రామం. సుమారు 50వేల జనాభాలో పాలత్రామిక కేంద్రంగా, విద్యావికాస నిలయంగా, సాహితీ సంస్కృతులకు అలయంగా వైద్యకేంద్రంగా, మండల కేంద్రంగా, శాసన సభానియోజక వర్గంగా, పూజ్యబాపుాజీ పాదస్వర్ధులో పులకించి రాజకీయ ఆయువు పట్టుగా వెలిగుతున్నది. ఉయుష్యరును పూర్వం “ఉర్వల పుల” అని పిలిచేశారు. నూజవిడు రెవిన్యూ డివిజన్ లో ఉయుష్యరువుంది.

పాడి పంటలకు నిలయం

కృష్ణానదిపై ఆనకట్ట కట్టిన తర్వాత ఉయుష్యరు పరిసర గ్రామాలకు కృష్ణ కాలువల ద్వారా ముఖ్యంగా “పుల్లేరు” కాలువ ద్వారా సాగుసిరు లభించి అప్పచే దాకా మెట్ట పంటలను మాత్రమే పండిచేస్తి నుంచి మాలింది. బంగారు మాగాణిగా మాలింది. పంటసిల హెచ్చి, వ్యవసాయ దారులకు కొంగు బంగారం అయింది. స్వగీయ అడుసుమిల్లి గోపాల కష్టయ్యగాలి చీరవ ముందు చూపులలో ఏర్పడిన K.C.P. పంచదార కర్కూగారం ఆసియాలోనే పెద్దది. చెరుకు పంట విస్తీర్ణం పెలగి. ప్రముఖ వాణిజ్యపంటగా రైతుల కష్టాలను తీర్చే ఆపద్ధాందవిగా మాలింది. లాభాపేట్క మాత్రమే కాకుండా రైతులకు మిత్రునిలా ఫాక్టరీ అండడండగా నిలచింది. సజ్జాడీల రూపంలో ఎరువులు క్రమిసంపూర్ణకాలు, టైరుబండ్లు, గొట్టపు బావులకు ప్లాస్టిక్ టుయ్యబులు, మోటర్లు వగ్గెరాలను చెరకు రైతులకు అండజేసింది. టీన్ని యింకా పక్షిందిగా నిర్వహించి, అటు ప్రభుత్వానికి, యిటు రైతుకు ‘లైజాన్’గా వ్యవహారించటానికి ఘగ్గర్ కేన్ దెవలవ్ మెంట్ కొన్సీల్ కూడా ఏర్పడింది. ఇన్ని చేసినా సరియైన విత్తనం లభించక పాటితే రైతులకు శాపమే. అందుకనే సువిశాలమైన చెరకు Form ను ఏర్పరచి తర్వాత చెరకు లిసెన్స సంటర్ ను కూడా నెలకొల్పారు. అనేక రకాల నాణ్యమైన, తక్కువ కాలంలో అభిక దిగుబడి నిచ్చే చెరకు రైతునాలు రూపాందాయి. ఇప్పుడీ రైతులకు వరాలుగా మారాయి. ఎకరానికి 50 - 60 టన్నుల దాకా దిగుబడి నిచ్చి రాప్పం లోనూ, దేశంలోనూ, ఉయుష్యరు చెరకు రైతు విజయ పతాకాన్ని ఎగుర వేశాడు. గుర్తింపు ప్రాధాన్యత పాందాడు, ఫాక్టరీ యాజమాన్యం చెరకు రహణ కోసం చక్కని రీడ్యూ సాకర్యాన్ని కల్పించింది. వేలాది కార్బూకులకు పనుతిని ఏర్పరచింది. చాలా పిత్తు best management లవార్టును ఫౌక్స్ టీస్ సాధించింది. ఇక్కడి భూములు పరికి చాలా అనుకూలం. రెండు పంటలు పండించారు. ఎకరానికి 40 బస్టోల ధాన్యం దిగుబడి సాధించారు. 25 సంవత్సరాల క్రితం పత్రిని కూడా సాగు చేసి, అభిక లాభాలతో పాటు ‘ప్రతి పెద్ద’ గా గుర్తింప బడ్డ రైతులూ వున్నారు. మెట్ట భూములు వుండటంతో పనుపు, కండ, తమల పాకు, కూరగాయలు కూడా బాగా పండుతున్నాయి. K.C.P ఫౌక్స్ టీస్ పూర్వం confectionary వుండేది. పిల్లలకు యిష్టమైన, పలురకాలు చాకెలేట్లు, బిక్టులు తయారు చేసేవారు. దానికి అనుబంధంగా, అలాపోలీ, వెరీడాగ్వాన్ కూడా వ్యధపదార్థాలతో తయారైనది. ఉయుష్యరు వెరీడాగ్వాన్ అంద్రురాప్పంలోనే పెద్దపేరు తెచ్చుకుంది. ఇటీవల 'అసిటిక్ అసిడ్ ప్లాంటును నిర్మించి ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. నవంబర్ సుంచి ప్రపిల్ పరకు చెఱకు సీజన్. అందుపల్ల పశుగ్రాసానికి ‘చెఱకు ద్వార్ప’ చాలా ఉపయోగ పడుతుంది. కనుక పశుసంపద యిక్కడ పోచ్చు, ‘డెయిలీ’లు కూడా నడుపుతున్నారు. హరిత విప్లవంతో పాటు శ్వేత విప్లవంగా కూడా ఉయుష్యరు సాధించింది. టీనికి తీడు “కోడిగ్రూడ్ పరిత్రమలు వచ్చాయి. ఈ విధంగా పాడి, పంటలకు నిలయమై స్వస్తశ్వాసమలమై, ఎప్పుడూ పచ్చగా, బంగారంగా మెరసి పాఠుతుంటి.

విద్యా, వైద్య కేంద్రం

ఉయుష్యరు పరిత్రమ గ్రామాలకు పట్టణాలకు వెళ్లే సాకర్యం తక్కువగా వున్నకాలంలో, యిక్కడి ప్రజలు తక్కువ చదువుతో. మంచి ఉద్యోగాలు సంపాదించి, పాలత్రామికంగా, దేశాభ్యవ్యాప్తికి తోడ్యుడాలన్న పవిత్ర లక్ష్మీతో, స్వాతంత్రం రావటానికి పూర్వమే ఉయుష్యరు ప్రజల కోలక, ప్రభుత్వ చీరవ, రాజకీయ నాయకుల నిసాప్లాట్ ద్యుష్టి పల్ల ఉయుష్యరులో సువిశాలమైన స్థలంలో గవర్న్మెంట్ పాలిటిక్ కల్ కాలేజీ. I.T.I లు విప్రవ్రాణ్యాలు. ఇప్పి ఎంతోమంచికి జీవనోపాధిని కల్పించాయి. పాలిటిక్ చాలా ప్రాచుర్యం పాంచి వేలాది ఇంజనీర్లు విప్లవ శాఖల్లో పనచేసి రాప్పి, దేశాభ్యవ్యాప్తికి తోడ్యుడార్యాలు. I.T.I. చదివిన వాలకి స్థానిక K.C.P లో తేలికగా ఉద్యోగం లభించింది. అనాడు పాలిటిక్ కల్ కాలేజీ విధుతోపాటు, సాంస్కృతిక కేంద్రంగా భాసిల్లింది. ఎంతోమంచి నాటక సిని కజాకారుల్ని అంబించి, గౌరవించి, సత్కరించి అదీక స్వద్ధరించుగా అంచించి. వాల్కోత్సవాలకు ప్రసిద్ధ నటులైన ‘స్థానం నరసింహరావు’ ప్రసిద్ధ కవ్వలైన విశ్వనాథ లాంటి ప్రజలు వంతుల్ని అప్పునించి, గౌరవించి, సత్కరించి అదీక స్వద్ధరించుగా అంచించి. అలాంచి సమయంలో విషటీజాలు పుట్టాయి. అనేక కారణాల పల్ల పాలిటిక్ క్లబ్, I.T.I. లు విజయవాడకు తరలి పాశియాయి. ఇక్కడి విధ్యార్థులకు తీవ్ర నిరాశ మిగిలింది. ఎన్ని సత్కారపోలు, నిరాపార దీక్షలు చేసినా ఫలితం లేక పాశియంది. నిస్పత్తి కొంతకాలం రాజ్యం చేసింది. అప్పుడు జనంలో అలోచన పెలగింది. ఉయుష్యరు ను మళ్ళీ విద్యాకేంద్రంగా చేయాలని ఆలోచన అన్ని పర్మాల నుంచి ఉపునందుకుంది. చెరకు

రైతులు సహకరించారు. వాలికి వచ్చే డబ్బులో కొంత భాగం చందారూపంగా యిచ్చారు. K.C.P వెన్నెముక గా నిష్టింది. దానితో A.G and S.G డిగ్రీమరియు జానియర్ కాలేజీ పిర్పడింది. విద్యార్థులు బాధలు తప్పాయి. మంజ్ విద్యా వికాసం ఆరంభమైంది. మంచి ఫలితాలను సాధించింది. స్థాయిని నిలబట్టుకుంది. ప్రజలకు అశాఖ్యతిగా నిలిచింది. సిద్ధార్థ కళాశాల యాజమాన్యంలో యప్పుడు A.G and S.G సిద్ధార్థ కళాశాలగా మారింది. అనేక మైన్ కోర్సులు పెరిగాయి. లైట్, లెపరేటర్ సాకర్మాలు వ్యధి చెందాయి. కీడల్లో, సాంస్కృతిక వికాసంలో, సంఘసేవలో, N.C.C విభాగంలో పేరు ప్రతిష్టలు సాధించి, అగ్రగామి కాలేజీగా, విలువలకు కట్టుబడిన కళాశాలగా నిలబడింది.

జిల్లా పరిషత్తు

1951 లోనే ఉయుష్యరులో జిల్లా పరిషత్తు ఉన్నత పారశాల వ్యాపింది. సమర్థులైన ఎంతో మంచి ప్రధానీపాధ్యాయుల చేతిలో తీర్మానికి ప్రభుత్వమైంది. 1000మైని విద్యార్థినీ, విద్యార్థులతో కళకళలాడుతుంది. స్వంత భవనాలు సంపాదించుకుంది K.C.P యాజమాన్యంలోని VRKM ప్రాస్ాదాలు జిల్లాలో అగ్రగామి సంస్కరానికి నిలబడింది. అలాగే CBM స్కూలు వెనుక బడిన విద్యార్థులకు అసనంగా వుంది. అనేక మైన్ ఎలిమెంటల్ స్కూల్సు, మరి రెండు కళాశాలలు, I.T.I ఉయుష్యరు విద్యార్థుల కోర్సులను తీర్మానిస్తున్నాయి. ప్రతిభకు అలవాలుగా వున్నాయి. హస్టలు వసతులు ప్రభుత్వం కల్పించటం వల్ల ఎక్కువ మంచి పేద విద్యార్థులు పోయిగా, అనందంగా చదువుకుంటున్నారు. ఉన్నత విద్య కొనసాగిస్తున్నారు.

విద్యకు అరోగ్యం కూడా ముఖ్యం. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వమే C.B.M హస్పిటల్ ను మిషన్ వాక్సు ఏర్పాటు చేశారు. ప్రసూతి అస్వత్తులలో ఉన్నత మైనికా పేరు తెచ్చుకుంది. వేలాది మంచి అరోగ్యానికి భరోసాగా వుంది. అదొక దేవాలయం అనే భావన అందరిలోనూ వుంది. డాక్టరు బెంఫికీ, డాక్టరు సునీలు నిస్పత్తి సేవ చేసి, రోగుల పాచిచి దైవాలుగా వుండేవారు. వాలిధరు అంటే ప్రజలకు భక్తి, సారవాలు, నిస్పత్తి సేవకు ఎన్నిటూ అంతటి గౌరవం వుంటుంది. తర్వాత ప్రభుత్వ అస్వత్తి వచ్చింది. కంటి ఆస్వత్తి కూడా వ్యాపింది. ఈరెండూ K.C.P యాజమాన్యం చొరవ, దాతల దాత్యత్వ ఫలితాలే కంటి ఆస్వత్తి వేలాది కంటి వ్యాపి గ్రస్తులకు చూపునిచ్చింది. అధునిక పరికరాలలో లేజర్ శర్ప చికిత్సల యిక్కడ ప్రత్యేకత. రాష్ట్రం నలుమూలల నుంచి నిత్యం వందలాది మంచి వ్యాపి పరీక్ష చేయించుకుంటారు. డాక్టరు దంపతులు ప్రజల మనస్సుల్లో చిరస్థాయిగా నిల్చారు. చాలా చవకగా, తేలికగా, అస్వత్తిలో వుండే అన్ని సాకర్మాలతో కంటి ఆస్వత్తి రాష్ట్రంలోనే మంచి పేరు తెచ్చుకుంది.

జాలివీలి కాలంలో చాలా ప్రైవేటు ఆస్వత్తులు వెలిశాయి. స్పెషాలిటీ ఆస్వత్తులు వచ్చాయి. అన్ని రకాల జబ్బులకు చికిత్స చేస్తున్నారు. విజటింగ్ డాక్టర్లు, ఎక్స్పర్ట్లు సలహాలనిస్తున్నారు. కాటూరు రోడ్స్ యిప్పుడు, హస్పిటల్ రోడ్ అయింది. ఇలా విద్య, వైద్య రంగాల్లోనూ ప్రముఖ స్థానం సంపాదించింది.

రాజకీయ కేంద్రం

ఉయుష్యరు మొదటినుంచి రాజకీయ కేంద్రం హేమాహేమి నాయకుల్ని గలిపించింది, జిడించింది కూడా, ధన, అధికార గర్వంలో విరుద్ధిగే ఏ నాయకుష్ణినా ఉయుష్యరు ప్రజలు వదిలిపెట్టలేదు. బుధి చెప్పారు. చావు దెబ్బ కొట్టారు. రాష్ట్ర రాజకీయాలకు, దేశ రాజకీయాలకు యిచి ఏసిద్ద టెస్ట్ లాంటి నియోజకవర్గం. స్వగ్రీయ కాకాని ఎంకటరత్తుం గాల్లు రెండు సార్లు గలిపించింది. ఒకసారి జిడించింది. రాష్ట్ర మంత్రిగా ఆయన మాత్రమే యింతవరకు ఉయుష్యరుకు ప్రాతినిధ్యం వహించారు. తర్వాత డాక్టరు రంగారావు, వద్దే శేఖనార్థిష్టరావు, అన్నే బాబురావు, అన్నే విజయలక్ష్మి, కె.పి. రెడ్డియులు ఉయుష్యరు శాసనసభ్యులైనారు. ఇప్పుడు శ్రీ కె.పార్థసారథి శాసనసభ్యులుగా కొనసాగుతున్నారు. ఇక్కడి ప్రజలు చైతన్యవంతులు. అన్ని రకములుగా ఆలోచిస్తారు. డబ్బు ప్రభావము వుంది. అయినా ఓటు విలువ తెలుసు. గర్వం నెత్తికెక్కే చిత్తుగా జిడిస్తారు. ఇది మంచిపట్టం లోకిసభ స్థానానికి అనుభంగం. కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం, ఉభయ కమ్యూనిస్టులకు, జి.ఎపికి నిలయం. నిత్యం ఏదో రాజకీయ ప్రదర్శన వుంటుంది. పోరాటాలు చవి చూస్తునే వుంటుంది.

అరచేతిలో ఆరోగ్యం

డా ॥ వేదార్థం శ్రీధరాచార్యులు

బొంగురు గొంతు అయినపుడు మిరియాలు నేతిలో వేయించి 2 గ్రాముల పాడి చెక్కెతో కలిపి రీజుకు 2 సార్లు తీసుకొనవలెను.

తేలు మొ ॥ విషకీటకములు కుట్టినపుడు కుంకుడు కాయ గుజ్జ రసము కుట్టినచేట రాచిన విషము తగ్గి, బాధలు పోవును లేదా ఉల్లిపాయ రసములో మిరియాలు అరగచ్చి పైన రాయవలెను.

చెవిపోటుకు వెల్లుల్లి రసము గాని, మునగాకు రసముగాని, తమలపాకు రసముగాని, తులసి రసము గాని వేడిచేసి చెవిలో వేయవలెను.

మూత్రము బగింబి, బాధతో కొట్టికొట్టిగా వచ్చుచున్న పల్లీరు కాపాయముగాని, ఉసిలిక రసముగాని, చెరకు రసముగాని తేనెతో కలిపి త్రాగించవలెను.

కీళ్ళ నొప్పులకు బెల్లముతో శాంతి చూర్చము కలిపి 5 గ్రాముల చొప్పన తినవలెను. ఉమ్మెత గొంజలు, బెల్లము కలపి నూరి పైన పట్టు వేయవలెను.

జ్ఞాపక శక్తి లేకపోవుట, మూర్ఖులు మొ ॥ మానసిన వ్యాధులందు సరస్వతీ ఆకు చూర్చము లేదా రసము తేనెతో గాని, పాలతోగాని తీసుకొనవలెను. సరస్వతీ లేప్యము, సరస్వతాలిష్ట మొ ॥ నవి బజారులో దొరుకును.

మొటిములు తగ్గటుకు బూరుగుముక్కు, పాలతో నూరిపైన రాయవలెను. లేదా సారపప్ప పాలతో నూరిపైకి రాయవలెను.

గోరుచట్టు బాధించుచున్న వెల్లులి మెత్తగా నూరి, ముద్దగా చేసి, గోరుచట్టుకు కట్టవలెను.

కాలి పగుళ్ళకు మజ్జి చెట్టు పాలు కాళ్ళకు పట్టించవలెను, కాలిన పుండ్రుకు కొబ్బరినూనె, సున్నపుతేట కలిపి, గిలకొట్టి వట్టిన మెత్తటి పదార్థము (నవసీతము) రాయవలెను.

పులిపిలకాయలు, ఆనెలు వట్టినపుడు ఉత్తరేశి ఎండించి, కాట్టిన మసికి తాళకము కలిపి పూయవలెను.

శోభ (తెల్లమచ్చలు) వట్టిన రేల ఆకులు నిమ్మరసంలో నూరి రాయాలి.

ఉప్ప, బూరుగు చెట్టు ముక్కు పాడి చేసి, కలిపి పట్టు తోముకుంటే దంత వ్యాధులు దల చేరవు.

పటికను నీటిలో కలగించి, వడగట్టి, రెండు చుక్కలు కంటేలో వేసేన కండ్ల కలకలు తగ్గను.

పటికను నీటిలో కలగించి, వడగట్టి, రెండు చుక్కలు కంటేలో వేసేన కండ్ల కలకలు తగ్గను.

జ్ఞాపక శక్తికి సరస్వతీ ఆకు, గ్రాస్ ట్రుబుల్కి : ఉసిలికాయ, అతిమధురం, జుట్టు రాలుట, సల్లుబడుటకు : గుంటుకగరాకు,

ఉసిలికాయ, దాతుపుష్టికి : అశ్వగంధి, తల్లిపాలు వ్యధి అగుటకు : పిల్లిపిచర వేట్టు బాగుగా పనిచేయును.

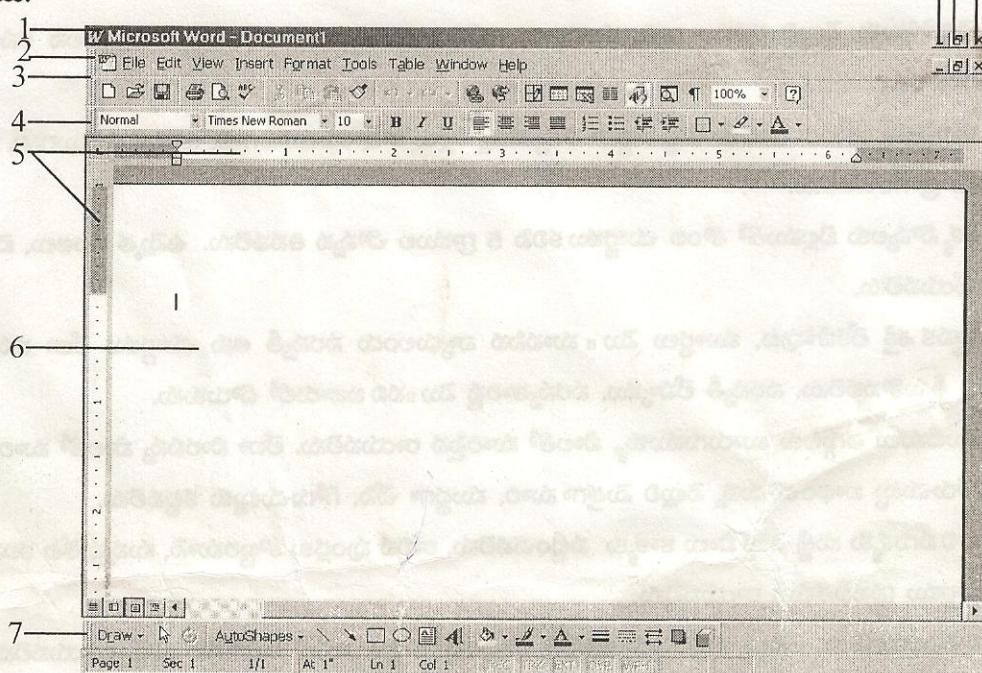
వ్యాధి నిరీధక శక్తిని పెంచి, శలీరమును వ్యాధుల బాల నుండి కాపాడు సామార్థము గల అశ్వగంధి శతావరి, ఉసిలి, సరస్వతీ, తులసి, అతిమధురము మొ ॥ మూలికలను నియమానుసారమువాడిన అనేక వ్యాధుల నుండి మనం కాపాడుకొనవచ్చును.

క్రిందించి ఉన్నాయి

క్రిందించి ఉన్నాయి

క్రిందించి ఉన్నాయి

Ms. Word start చేయడానికి start button లక్ష్మికి చేసి programs select చేసుకుని దానిలో నుండి Ms. Word select చేసుకోవాలి. Ms. Word open అవుతుంది. దానిలో left side top corner లో Document1 అని ఉంటుంది. దానికి బైబిల్బార్ అంటారు. బైబిల్బార్ కుడి చివర minimize, maximize & close buttons ఉంటాయి. బైబిల్బార్ క్రింద ఉండే బార్ను మినుబార్ అంటారు. మినుబార్లో ఉండేవి File, Edit, View, Insert, Format, Tools మరియు Table ఉంటాయి. మినుబార్ క్రింద ఉండేవి standard tool bar, format tool bar దాని క్రింద ఉండేవి workspace లేదా document editor అంటారు. Document Editor లో పైన మరియు ఎడమ వైపు rulers ఉంటాయి. Document Editor క్రింద ఉండేవి Drawing tool bar దాని క్రింద status bar ఉంటాయి.

1. Title Bar.
2. Menu Bar
3. Standard Bar
4. Format Bar
5. Ruler Box.
6. Document Editor.
7. Drawing Tool Bar
8. Minimize
9. Maximize
10. Close.

File:

1. New : బీని ద్వారా ఎన్ని కొత్త documents అయిన create చేయవచ్చు. Create చేసి ప్రతి document కి document1, document2, document3 అని create అవుతుంటాయి.
2. Open : బీని ద్వారా Ms. Word లో ఉన్న స్టోర్ అయి ఉన్న పైల్స్ లో ఉన్న డాటా చూడటానికి ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. అయితే బీనిలో వర్డ్ కి సంబంధించిన పైల్స్ ని W సింబల్ తో గుర్తుపడ్డవచ్చు. W సింబల్ లో ఉన్న పైల్స్ ను మాత్రమే Open చేయాలి.
3. Close : బీని ద్వారా Ms. Word లో open చేసి ఉన్న పైల్స్ ని ఒకదాని తరువాత ఒకదానిని close చేయటానికి ఉపయోగపడుతుంది.
4. Save : పిదైనాడాటాను స్టోర్ చేయటానికి ఒక పైల్ పేరు ఎంటర్ చేయాల్సి ఉంటుంది. అయితే already ఉన్న పైల్ పేర్లు మాత్రము ఎంటర్ చేయకూడదు. అలావుటిట్స్ లేదా నెంబర్స్ తోగాని పైల్స్ ని స్టోర్ చేసుకోవచ్చు. ఒక డాక్యుమెంట్కి ఇది ఒకే ఒక్కసాల పైల్ పేరుని తీసుకుంటుంది. ఎంత డాటా అయిన ఇదే పైల్స్ లో స్టోర్ అవుతుంది.
5. Save as : Save ద్వారా ఒకే పైల్ పేరును మాత్రమే ఎంటర్ చేయవచ్చు. కాని ఈ ఆప్సన్ ద్వారా ఎన్నిసార్లు అయినా ఒక పైల్స్ ని రక రకాల పేర్లతో స్టోర్ చేసుకోవచ్చు. బీనిలో కూడా ఒకసాల ఎంటర్ చేసిన పైల్ పేరు మరల తిలిగి ఎంటర్ చేయకూడదు.

To be continued in next month....

పువ్వాడ్ చంద్రమాళ

వంశీ కంప్యూటర్స్

రావి చెట్టు దగ్గర, ఉయ్యారు. ఫోన్ నెం. (08676) 235079